

ZRCADLO

Výtvarné a literární práce studentů vrchlabského gymnázia

Cukrová bouda

Ve dnech 2. až 10. dubna proběhl umělecký kurs gymnázií Vrchlabí a Havlíčkův Brod. Jedná se o akci tradiční (již více než deset let). Tento ročník byl navíc specifický tím, že byl dva roky odkládán. Kursu se tak účastnilo neobvykle velké množství studentů; bylo jich 60 (16 vrchlabských a 44 havlíčkobrodských), ale rozdělených do tří sekcí – výtvarné, hudební a literární.

Jak již bylo v úvodu řečeno, důležitým literárním tématem byla rodina a její proměny ve válečném a poválečném dění. Studenti vytvářeli fiktivní rodiny, rozdělovali si rodinné role, a takto vznikaly triptychy textů – pohledů na stejnou událost, z nichž vám předkládáme ukázky.

Je ráno. Všichni normální lidi ještě spějí jen já nemůžu. Koukám po prázdných šedých stěnách svého pokoje. Nic tu není. Jen holé zdi, prázdné skříně a krabička cigaret. Je mi z toho zle. Můj život se zmenšil na prázdný šedý pokoj. Musím odtud. Beru svoji poslední, aspoň nějak zajímavou věc, co mám, a jdu ven. Je ještě tma. Celé město spí, jen já stojím v prázdné ulici. Kdo vlastně jsem? Proč tu jsem? Jaký má smysl tohle všechno? Vytahuji první cigaretu. Snažím se nahmatat sirky, ale v krabičce je jen mrtvý brouk. Nevím proč, ale je mi ho strašně líto.

Jdu pomalým krokem ulicí a nemůžu přestat myslet na toho brouka. V životě určitě nikomu nic neudělal, a stejně skončil sám v prázdné krabičce do sirek. Poslední minuty svého života prožil ve tmě, v prázdnotě. Jak asi skončím já? Nejsem dobrý člověk, nebo teda myslím si, že dobrý člověk by neudával svoji rodinu. Nevymýšlel by si falešná udání, aby zničil člověka, kterého jeho nejbližší mají rádi. Nebo teda má ráda. Mám vlastně jenom ji. Ale já nemohl jinak. Nemohl jsem přihlížet, jak se k ní chová, jak se chová k jejich dětem. Tak strašně moc se bojím, že je stejný jako můj otec. Já nemůžu jinak. Nedokážu ho mít rád, ani ho prostě přehlížet. Nejsem dobrý člověk. Na svém konci si nezasloužím nic jiného než bolest. Dlouhou a pomalou smrt. Ale před tím musím dokončit, co jsem začal. Musím ho zastavit. Už ji nebude dál ničit. Už né...

Bára Dostálová (6. A)

Tys toho nikdy moc nenamluvil. Pamatuju si, jak jsme stáli v neonama osvětlené uličce nějaký zapadlý vietnamský večerky jen pár bloků od metrové stanice IP Pavlova. Prohlížel sis celej regál s čínskejma dobrotama a já si jen matně vybavuju tvý svařené obočí. Četl jsi. Teda, snažil ses. Červenej pytlíček s bonbonama jsi s odevzdaným povzdechem uložil zpátky, přičemž ses pro něj asi za necelý tři sekundy natáhnul znovu. A furt dokola.

Připadlo mi, že se v tobě za ty tři sekundy odehrála nějaká šíleně intenzivní debata. V tvym pomyslnym světě byl zahájený rozhovor, kterej měl buď tvůj vnitřní konflikt nadobro rozuzlit, nebo ještě víc prohloubit. Ten blbej pytlíček bonbonů totiž determinoval alespoň tak polovinu tvý identity. Já to neviděla. Bylo mi osm, a v ten moment mě jen neskutečně sralo, že dneska večer kvůli těm tvejm třem sekundám dost možná nestihnu novou epizodu Upovídání Marty na minimaxu. Tati, pojď už! Tahám tě za rukáv džínový bundy, takový tý na kterou jste museli stát ty hodinový fronty do Tuzexu. V dlaních pevně svírám balíček s měsíčníma koláčkama. Letmo kývneš hlavou a bonbóny „Huazhan bing“ uložíš definitivně nazpět do regálu.

Tys toho nikdy moc nenamluvil. Pamatuju si, jak jsme jeli v autě, s cigem z krabičky Marlboro v puse. Byla ještě bez těch zbytečnejch obrázků a já procházela náš oblíbenej set cédéček. Listovala jsem tím starým černým pouzdem a pravděpodobně hledala nějaký album od Floydů. Nic jinýho jsi neposlouchal. Víš, v tý době jsem se ani nepozastavila nad jménama jako Sandra Lang, Leslie Cheung nebo Roman Tam který byli černym liháčem napsaný na červenym cédéčku, úplně na konci. Ty ses jim totiž, tati, narozdíl od všech ostatních interpretů, ošemetně vyhejbal.

Mluvil jsi hodně, když jsi jedl „Huazhan bing“. Mluvil jsi hodně, když si sám po večerech poslouchal všechnen ten schovanéj kantonskej pop. Poslouchala jsem pečlivě a pak potají vypalovala kopie těch cédéček. Bylo to takový zapovězený. Dobrý. Připadlo mi, že nějakym způsobem narušuju tvoji alternativní realitu, bez tvýho ponětí. Ty céda byly fakt blbý. Moc jsem ti nerozuměla, tati.

Nemluvil jsi dost když jsi mi balil k svačině „Xiao long bao“. Já tu krabičku strčila zpátky s ohrnutým nosem a čekala, až dostanu rohlík s máslem jako normální děti. Český děti.

Výtvarnou dílnu vedli Daniel Koráb a Jan Salveta, hudební Ondřej Láška a Josef Secký, zatímco literární Aleš Říman a alterego Jana Salveta. K tomu se přidali vysokoškolsí studenti (bývalí absolventi kursu): Ondřej Tropp, Dora Bouchalová, Jáchym Salveta a mnoho dalších.

Sudety – Broumovsko – obec Lachov, to jsou dějinné kulisy tohoto kursu. Statek Kačeří, původně německý statek, dnes dějiště kulturních událostí. Již toto prostředí působilo na volbu témat studentských prací – problematika odsunu, portréty zmizelých, rodinné osudy (kdy členové jedné rodiny nezřídka stáli na opačných stranách konfliktu). Zjištěnou aktuálnost tomu všemu dodávalo dění na Ukrajině. Pomyslnou myšlenkovou osu vytvořil film scénáristy Vladimíra Körnera a režiséra Karla Kachyni Cukrová bouda.

V tomto čísle uveřejňujeme literární práce tří vrchlabských studentů Barbory Dostálové (6. A), Petry Pistoriusové (5. A) a Daniela Dvořáka (5. A). Připojujeme fotografie Matouše Michálka (7. A) a kresbu Anny Bucharové (7. A).

Jan Salveta a Jan Krejčí

Přestal jsi mluvit, když jsi poslouchal kantonskej pop. Leslieho Cheunga a jeho písničku „Xiang ni“, česky chci tě, jsem po večerech už víckrát neslyšela. Pro sladkosti jsme začali chodit do Lidlu a Peňáče.

V tý zaprdlý sámošce kousek od IP Pavlova teď „hua zhan bing“ zadumaně pozoruju sama. Čtu. Rozumím. Slova, jež sis musel zapamatovat jako říkanku, já teď čtu. „Hua Zhan Bing“. Hua. Zhan. Bing. Čtu ty tři charaktery pořád dokola. Hledám to, cos hledal ty. Cos hledal a hledal. Už to docela chápu, taťko. Čtu.

Měls mluvit o trochu víc. Ale tys tam jen mlčky stál. Seděl. Existoval. Činy jsi se snažil zachránit věc, která se dala zachránit jen slovy. Pořád jsi mlčel.

Měls mluvit o trochu víc.

Měls ten kantonskej pop z osmdesátek pouštět na plný pecky po boku Michala Davida a Fleetwood Mac. Měls mi „Xiao long bao“ nacpat do svačिनového boxíku a do druhýho mi dát rohlík s máslem. Měls hledat víc a mluvit víc a víc kupovat huzhanbing a vařit i tu zasranou svíčkovou!

Tys ale jen mlčel.

Tak já teď, taťko, mluvím za tebe.

Petra Pistoriusová (5. A)

V rámci literární sekce jsme se také pokusili na téma slabikář. Je pozoruhodné, jakou roli hrají čtené texty v životě člověka, jakým způsobem se ukládají do jeho paměti, jak determinují jeho celý život. Neboť věty typu Míla mele maso, Ó, my se máme, ... nás nikdy nepřestanou pronásledovat. Studenti se pokusili tyto texty revidovat a vytvořit nové.

Dětský příběh

Pomalou jsme se začali vznášet vzhůru do oblak. Zřeli jsme vše. Od divokých lesů, kde na mýtince uprostřed stály naše domečky, po okolní krajinu, která působí jako bublající pudink. Říčka, jež protéká naší viskou, vypadala jako modrá špageta, která se klikatí skrz les a naši domovinu. Byli jsme volní a potulovali jsme se po nebi jako toulaví psi.

Dospělácká verze Dětského příběhu

Odlétali jsme z řepkového pole, na kterém zrovna nekvetlo vůbec nic. Nemotorně jsme se rozvalili do zaprášeného, polorozpadlého košíku. Vypadali jsme v něm jako pionýrská četa. Balonříďka se nás pokusila odlepit od země, a nic se nestalo, zatracená obezita! Museli jsme vyhodit dědečka. Stejně by za chvíli zaklepal bačkorama. No, bránil se a lamentoval, ale jeho ochablé svaly neměly šanci proti dětem poháněným litry energetických nápojů. Pak už jsme se vydali do smogem zastřených oblak. Vykácené lesy, polorozpadlé chatrče. Vypadaly malinké, jako když na zemi pozorujeme králičí trus. My se ale dívali jen na tichou krajinu, bez trusu. Bez života. Bratříček vyskočil z balónu. Život ho omrzel. Špatně přistál, a tak se na bolest předávkoval adderalem. Moc se těšil do záhrobí, nadšením úplně zářil. Až dozářil! Říká se, že byl v očistci tak oblíbený, že dostal lítačku do ráje dřív než Martin Luther King Jr.

Básničky

Na políčku vedle vísky
Pojídají děti řízky
Ukusují k tomu chléb
Chléb je s plísní, kazisvět

Písmenka

Zebra žebračí o žebra, zebra žebra žere, zebro nebud' žebrák.
Ketamin kradu koňovi, kůň koní koniny, kůň klátí kobyly, kobyly kopou komáry kotvou.
Borec Bobo Bobovský balí Bětce Botasky, botky bílé obalí blátem, bosky bude běhat Banátem.
Záchod zavlazují zátěžím, zítra zde Zdenda se zastřelí, Zdenda zárej bezelstně bezezbraně bez peněz.

Daniel Dvořák a Petra Pistoriusová (oba 5. A)

Dalším tématem byl avantgardní popis krajiny, ze kterého vám předkládáme jeden opus.

Popis krajiny

Kde réva vinná své místo nalezne. Tak aby plod měl zvuky líbezné. Co tu, hned před domem na lehkém kopci, kde se pasou krávy slunce tak akorát svítí. Ale ne to by nedopadlo dobře, po hovnech to by víno chutnalo trpce. Co zajít dál a výš, na místo nejvyšší, kam mé oko vidí. Mezi stromy do jehličí ba už teď se mi ten nápad přičí. I slunce mi tam překáží, a paprsky ostré víno mé poškádlí a můj jazyk je citlivý nechci ho mít drážděný. Nebo mířím moc vysoko, radši sejdu do údolí, kde je to příznivé všude okolo. Ale lidská ruka kazí plán velice, hnedka vedle silnice? Ne nechci cpát karcinogeny do sklenice. No už sám nevím, doufám že když přejdu kopec, mé oko ráj uvidí. Místo v mírném svahu, kde vítr hladí každou hranu, kam slunce se nejdřív dotáže a až poté se ukáže. Ale kopců je tu tucet ne-li dva, ale kurva. Krásný sice velice ale stromů prostě tisíce, ty pak s větrem budou kout plány jak prudce osekají od mého vinohrádku brány. No nevím kašlu na to vysadím tu random stromy a teď seru na to.

